

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Liite. Yhteysviranomaisen tiivistelmä annetuista lausunnoista ja mielipiteistä, Kirvesvuoren tuulivoimahanke, Kyyjärvi, Perho (arviointiohjelma Sitowise Oy, 31.5.2022). Alkuperäiset lausunnot ja mielipiteet on toimitettu hankkeesta vastaavalle. Tietosuojan vuoksi yksityishenkilöiden nimet on poistettu.

Lausunnot

Elenia Verkko Oyj huomauttaa, että Energiequellen tulee pitää Elenia Verkko Oyj tietoisena tuulivoimapuiston sähkön siirron toteutustavasta ja liittymispisteestä, sekä pyytää tarvittavat lausunnot Elenia Verkko Oyj:ltä tuulivoimapuiston tarvitsemien voimajohtojen rakentamisesta ja reitistä. Elenia Verkko Oyj:llä ei ole huomautettavaa Kirvesvuoren tuulivoimahankeeseen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta.

Elisa Oyj toteaa lausunnossaan, ettei vastusta hanketta, mutta pyytää huomioimaan Elisan teleliikenteelle aiheutuvat haitat. Kyseisen hankkeen vaikutusalueelle ei jatkossa voida rakentaa radiolinkkijärjestelmiä.

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus toteaa lausunnossaan, että hankealueen Keski-Pohjanmaalle sijoittuva alue ei sisälly Keski-Pohjanmaan maakuntakaavan tuulivoimatuotantoon soveltuviksi osoitettuihin alueisiin, jolloin voimaloiden vaikutuksia tärkeille luontoalueille ja niiden arvoille ei ole kaavoituksen yhteydessä arvioitu. Koska Kirvesvuoren hankealueen ympäristöön sijoittuu useita eri vaiheissa olevia tuulivoimahankeita, korostuu hankkeiden yhteisvaikutusten arviointitarve muuttolinnustolle ja erityisesti laajoja revierejä käyttäville eläinlajeille, kuten isommille petolinnuille ja nisäkkäille. Yhteisvaikutukset tulee huomioida ja selvittää myös sähkönsiirtoreittien osalta. Sähkönsiirrossa tulisi arvioida myös maakaapelointivaihtoehtoa tuotetun sähkön siirtämiseen Alajärven sähköasemalle.

Hankkeen vaikutus metsäpeuralle tulee selvittää LUKEn ja mahdollisesti Metsähallituksen kehittämia menetelmiä ja tietoja hyödyntäen. Metsäpeuraan kohdistuvien vaikutusten arvioinnissa tulee myös huomioida sähkönsiirtoreittien vaikutus, joilla on todettu olevan kielteisiä vaikutuksia lajille (Paasivaara, Antti, LUKE metsäpeuran miniseminaari 14.6). Vaikutuksia Saukon esiintymiselle hankealueella tulee myös huomioida. Saukon inventoinnissa tulee noudattaa ympäristöministeriön julkaisua luontodirektiivin liitteen IV lajien esityksistä (Nieminen ja Ahola 2017).

YVA-ohjelmassa on todettu, että hankealue ei sijaitse lintujen tunnettujen päämuuttoreittien varrella. Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen tietojen mukaan tuulivoiman hankealue sähkönsiirtoreitteineen sijaitsee kuitenkin kurjen sekä kevät- että syysmuuttoreittien varrella.

Huomioiden, että sähkönsiirtoreitin tulevat uuteen maastokäytävään poistaen mahdollisia elinympäristöjä sekä aiheuttaen törmäysriskiä, linnuston maastonselvityksiä tulee tehdä myös sähkönsiirtoreittien varrella, vähintään ennakkotarkastelun perusteella arvioiduille linnuston kannalta arvokkaille alueille. Selvityksissä tulee myös erityisesti arvioida reitin lähistöllä pesivän maakotkan lentosuunnat ja lajin törmäysriskit.

ELY-keskus huomauttaa, että mahdollisia liito-oravalle soveltuvia ympäristöjä tulee myös selvittää sähkönsiirtoreiteilla ja niiden vaikutusalueella. Sähkönsiirtoreittien vaikutus leviämiseksenä tulee huomioida maastonselvityksissä ja vaikutusten arvioinnissa.

Natura arvioinnin tarve tulee huomioida myös Hötölamminnevan (FI1001011) ja Pohjoisnevan (FI0800012) Natura 2000 alueiden osalta, mikäli sähkönsiirtoreitti muodostuu uudesta 400 kV voimajohdon maastokäytävästä tai nykyinen käytävä levenee merkittävästi. Pohjoisnevan ja Hötölamminnevan Natura-alueiden suoje-luperusteena olevista luontoarvoista tulee metsäpeuran lisäksi arvioida vaikutus luontotyyppien ominaislajistoon, kuten linnustoon.

Liikenne- ja kuljetus

Kirvesvuoren tuulivoimahankeeseen YVA-ohjelmassa on esitetty alustava kuljetusreitti hankealueelle Vaasan satamasta pääosin erikoiskuljetusreittiä pitkin. Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus suunnittelee valtatie 3

parantamista Mustasaaren Helsingbyn ja Laihian välillä. Parannettava tiejakso sijoittuu Mustasaaren Helsingbyn ja Laihian keskustan väliselle alueelle ja on pituudeltaan noin 14 kilometriä. Suunnittelualue alkaa Mustasaaren Vikbyssä valtatie 8 eritasoliittymästä ja yhdistyy Laihialla Maunulan eritasoliittymään. Hankkeen YVA-ohjelma on ollut nähtävillä 21.4.-17.6.2022. Yhteysviranomaisen perustellun päätelmän jälkeen Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus tekee päätöksen yleissuunnitteluun valittavasta vaihtoehdosta syksyllä 2022.

Fingrid Oyj tuo lausunnossaan esille, että Fingrid laatii sähkönsiirtoverkkojen kehitystarpeet ja periaatteelliset ratkaisut yhtenä kokonaisuutena yhteistyössä voimantuotantoa suunnittelevien tahojen ja verkkoyhtiöiden kanssa. Alueella on vireillä lukuisia tuulivoimahankkeita. Alajärveen liittymispisteenä liittyy erityisesti epävarmuustekijöitä, koska sen liittymiskapasiteetti voi täyttyä. Lähimmät muut kantaverkon soveltuvat sähköasemat ovat noin 100 km päässä. Fingrid pyrkii selvittämään tilannetta mahdollisimman nopeasti ja tavoitteena on löytää uusia ratkaisuja palvelemaan tuulivoimatuotannon liittämistä, mutta vielä ei ole esittää tietoa vaihtoehtoisista liittymispisteistä alueella. Tässä YVA- ja kaavalausunnossa ei oteta kantaa sähkötekniisiin asioihin ja yhteensovittamisen tarpeisiin, joka hoidetaan Fingridin ja hankkeesta vastaavan muun yhteistyön kautta.

Fingrid Oyj pyydetään pitämään ajan tasalla hankkeen etenemisestä.

Ilmatieteen laitos toteaa lausunnossaan, ettei Kirvesvuoren tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta ole lausuttavaa, koska alue on yli 20 km päässä lähimmästä laitoksen säätutkasta.

K.H. Renlundin museon lausunnossa todetaan, että tällä hetkellä muinaisjäänösrekisterin (www.kyppi.fi) tietojen mukaan sähkönsiirtoreittivaihtoehto VEB:n läheisyydestä tunnetaan Keski-Pohjanmaan puolelta yksi muinaismuistolain 295/1963 rauhoittama kiinteä muinaisjäänös Valkeisen Hautakangas mj rek 1000025550. Kyseessä on historiallisen ajan tervahauta. Itse hankealueelta ei tunneta nykyisellään arkeologista kulttuuriperintöä.

Arkeologisen kulttuuriperinnön inventointitilanne on kuitenkin tällä hetkellä alueella puutteellinen, joten hankkeen vaikutuksia arkeologiseen kulttuuriperintöön ei voida tässä vaiheessa riittävästi arvioida. Alueella on kuitenkin paljon potentiaalia kivikautiselle asutukselle ja siellä näyttää olevan myös useita tervahautoja kuten YVA-ohjelmassa mainitaankin. Museo pitää hyvin tärkeänä, että hankkeessa toteutetaan arkeologinen inventointi hankealueella ja vaihtoehtoisilla sähkönsiirtoreiteillä kuten YVA-ohjelmassa on mainittu ja että inventoinnin tulokset ja niiden perusteella tehdyt vaikutusarviot raportoidaan ympäristövaikutusten arviointiselostuksessa. Tuolloin museonkin on mahdollista arvioida hankkeen vaikutuksia arkeologiseen kulttuuriperintöön ja antaa lausuntonsa YVA-selostusvaiheessa. Arkeologinen inventointiraportti tulee toimittaa Keski-Suomen museon ja Etelä-Pohjanmaan museon lisäksi myös K.H. Renlundin museolle mahdollisimman pian raportin valmistuttua.

Rakennetun kulttuuriympäristön ja -maiseman osalta todetaan, että hankealueelle ei sijoitu valtakunnallisesti arvokkaita maisema-alueita tai rakennetun kulttuuriympäristön kohteita. Lähin valtakunnallisesti arvokas rakennetun kulttuuriympäristön kohde on Perhon kirkko, joka sijaitsee noin 10 km hankealueesta. Keski-Pohjanmaan osalta lähimmät maakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet ovat Möttösen maakunnallisesti arvokas maisema-alue Perhossa, joka sijaitsee 3,4 km hankealueesta. Maisema-alueeseen sisältyy Kiviahon niitty ja Kuuselan metsälaidun. Noin 6 km etäisyydelle sijoittuu niin ikään Perhossa sijaitsevat Kärmelampi ja Kuusjärvi ja noin 7 km etäisyydelle Salmelanharju. Perhon järvimaisema-alue sijaitsee noin 13 km etäisyydellä hankealueesta samoin kuin Salamajärven kansallispuistossa sijaitseva Kauluksen niittysauna. Penninkijoki-Hangasneva ja Säästöpiirinneva sijaitsevat noin 16 km etäisyydellä ja 19 km etäisyydellä Salamajärven kylässä sijaitsee Lampuotin talo, joka on rakennusperintölailla suojeltu.

Valtakunnallisesti tai maakunnallisesti arvokkaita maisema-alueita tai rakennettuja kulttuuriympäristöjä ei vaihtoehtoisten sähkönsiirtoreittien välittömään läheisyyteen sijoitu.

Lausunnossa tuodaan esille, että Keski-Pohjanmaan maakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet löytyvät vuonna 2013 laaditusta inventointiraportista ”Maaseudun kulttuurimaisemat ja maisemanähtävyydet. Ehdotukset Pohjanmaan, Etelä- ja Keski-Pohjanmaan maakunnallisesti arvokkaiksi maisema-alueiksi”. Raporttia on suotavaa hyödyntää lähtöaineistona maisemavaikutusten arvioinnissa. Raportti on ladattavissa osoitteesta: <http://www.maaseutumaisemat.fi/wp-content/uploads/2014/02/EPO-raportti-maakunnalliset.pdf>. Lausunnossa todetaan edelleen, että Kirvesvuoren tuulivoimahankkeen läheisyyteen sijoittuu useita eri vaiheissa olevia tuulivoimahankkeita. Koska lähialueilla on käynnissä useita tuulivoimahankkeita, on mahdollista, että eri tuulivoimapuistojen yhteisvaikutukset maisemakuvaan voivat olla huomattavat. Edellä mainitusta syystä on

erittäin tärkeää, että eri tuulivoimapuistojen yhteisvaikutuksia sekä niihin liittyvien sähkönsiirtovaihtoehtojen yhteisvaikutuksia arvioidaan mahdollisimman luotettavilla menetelmillä erityisesti arvokkailla maisema-alueilla ja kulttuuriympäristökohteissa.

Keski-Pohjanmaan liitto toteaa lausunnossaan, että toinen esitetyistä sähkönsiirtolinjoista (VEB) menee osittain Keski-Pohjanmaan puolelle Perhon kunnan alueelle. Johtokäytävä ohittaa Hötölamminnevan, joka on Keski-Pohjanmaan maakuntakaavassa osoitettu merkinnällä SL3. Kyseinen alue kuuluu Natura 2000 -verkostoon erityisten suojelutoimien alueena (SAC F11001011). Nyt esitetyssä suunnitelmassa johtokäytävä menee lähimmillään noin 20 metrin päässä Hötölamminnevan alueesta. Vanhan johtokäytävän mahdollisen laajentamisen vuoksi Hötölamminnevan Natura-alue tulee ottaa huomioon ja hankkeen vaikutukset tulee selvittää riittävällä tarkkuudella.

Keski-Suomen liitto toteaa lausunnossaan, että voimassa olevassa Keski-Suomen maakuntakaavassa tuulivoima-alue on osoitettu suurimmaksi osaksi biotalouteen tukeutuvaksi alueeksi. Biotalousalueen tukeutuvan alueen suunnittelumääräyksen mukaan alueen suunnittelussa varmistetaan maa- ja metsätalouden ja muiden maaseutuelinkeinojen toiminta- ja kehittämisedellytykset sekä turvataan hyvien ja yhtenäisten metsä- ja peltoalueiden säilyminen maaseutuelinkeinojen käytössä.

Tuulivoima-alueen lounaisosaan ulottuu maakuntakaavan Kaakkolamminnevan soidensuojelullisesti arvokas luonnonsuojelualue (SL, nro 123), jolla on kasvillisuus- ja linnustoarvoja. SL-alueen suojelumääräyksen mukaan alueella ei saa ryhtyä sellaisiin toimenpiteisiin, jotka saattavat vaarantaa alueen suojeluarvoja. Suojelumääräys on voimassa, kunnes suojelualue varsinaisesti perustetaan. Lisäksi tuulivoima-alueen länsireunaa sivuaa maakuntakaavan ohjeellinen moottorikelkkailureitti ja kulttuuriympäristön vetovoima-alue.

Hankealueen välittömälle vaikutusalueelle eteläpuolelle jää maakuntakaavan Pölkin maakunnallisesti arvokas maisema-alue (nro 24). Maakuntakaavamääräyksen mukaan alueella tulee edistää kestävä maatalouden harjoittamista ja alueen suunnittelussa on otettava huomioon arvokkaan maisema-alueen kokonaisuus, ominaispiirteet ja identiteetti.

Lausunnossa todetaan, että käynnissä oleva Keski-Suomen maakuntakaavan päivitys, maakuntakaava 2040, käsittelee seudullisesti merkittävää tuulivoiman tuotantoa (tv), hyvinvoinnin aluerakennetta ja liikennettä. Maakuntakaavaluonnos oli nähtävillä 5.5.2022 sakka. Maakuntakaavan 2040 luonnoksessa Kirvesvuoren hankealue sijoittuu pääosin seudullisesti merkittävään tuulivoimatuotantoon soveltuvaan alueeseen (nro 12, Kirvesvuori). Maakuntakaavaprosessi jatkuu tarvittavilla lisäselvityksillä. Ennen ehdotusvaihetta tehtäviin selvityksiin kuuluvat mm. sähkönsiirron kanta- ja alueverkon kokonais selvitys sekä tuulivoiman maisemavaikutusten toinen vaihe, jossa arvioidaan ja havainnollistetaan merkittävät maisemavaikutukset. Myös kaavan vaatima Natura-arvioinnin tarve ja laajuus täsmentyvät. Lisäselvityksien tulokset otetaan huomioon maakuntakaavaehdotuksessa.

Keski-Suomen liitolla ei ole erityistä huomautettavaa ympäristövaikutusten arviointiohjelmassa arvioitaviksi esitettyihin ympäristövaikutuksiin, eikä ohjelmassa kuvattuihin arviointimenetelmiin. Keski-Suomen liitto pitää tärkeänä hankkeen aiheuttamien vaikutusten kattavaa selvittämistä niin luontoympäristön, maiseman kuin ihmisiin kohdistuvien vaikutusten osalta. Maakuntakaavan näkökulmasta erityisesti maisemallisiin ja linnustollisiin vaikutuksiin tulee kiinnittää huomiota.

Maisemavaikutuksia tulee aina tarkastella tapauskohtaisesti ja vaikutusten merkittävyys riippuu mm. maisema-alueen ominaispiirteistä sekä tuulivoimaloiden määrästä ja sijoittumisesta. YVA-ohjelmaan sisältyvä Peuralamminnevan Natura-arviointi on linnustoarvojen kannalta tärkeää. YVA-ohjelmassa on mainittu maakuntakaavan Kaakkolamminnevan SL-alue, mutta ohjelmassa todetaan, ettei hankealueella ole perustettuja luonnonsuojelualueita. Maakuntakaavan SL-kohde on kuitenkin perustettu Kaakkurin suojelualueen nimellä luonnonsuojelualueeksi vuonna 2020. Noin 90 ha luonnonsuojelualueen pesimälinnusto on monipuolinen.

Lisäksi liitto pitää sähkönsiirron ja tuulivoimahankeiden yhteisvaikutusten selvittämistä tärkeänä. Sähkönsiirron reittivaihtoehto VEA kulkee Peuralamminnevan pohjoispuolitse. Vaikutusten arvioinnissa on tärkeää ottaa huomioon Natura-alueen suojeluperusteena oleva linnusto ja alueella pesivä uhanalainen laji. Myös maakuntakaavaa varten tehty ja tehtävät selvitykset tulee ottaa arvioinnissa ja jatkosuunnittelussa huomioon. Paikallisten kansalaisten tiedonsaannin lisäämiseen ja mielipiteiden huomioon ottamiseen on tärkeää kiinnittää huomiota.

Keski-Suomen museo (Jyväskylän kaupunki) toteaa lausunnossaan, että rakennetun kulttuuriympäristön osalta hankkeen toteutusalueelle ei sijoitu paikallisesti, maakunnallisesti tai valtakunnallisesti merkittäviä rakennetun kulttuuriympäristön kohteita. Sen sijaan hankkeen vaikutusalueella on runsaasti rakennettua kulttuuriympäristöä, johon korkeiden tuulivoimaloiden maisemallinen vaikutus tulee yltämään. Tältä osin museo esittää, että tulee harkita voiko tarkastella merkittävämpiä näkymävaikutuksia omaavilta kohdilta voimaloiden poistamista esitetyn VE2 vaihtoehdon variaatioina. Näin voitaisiin hallita myös maisemavaikutuksia. Erityisesti tuulivoimaloiden määrän ja sijoittumisen vuoksi Keski-Suomen museo katsoo hankkeen toteutuessa tuulivoimaloiden muuttavan alueen maiseman ominaispiirteitä voimakkaasti. Hankealue sijoittuu lähelle useita rakennettuja kyläympäristöjä ja viljelymaisemakokonaisuuksia. Tämä tulee huomioida hankkeen kokonaisvaikutusten arvioinnissa, erityisesti kulttuuriympäristöön liittyvien vaikutusten osalta. Alueen maisemakuva on aina osa kuntien identiteettiä, joten on tärkeää ymmärtää vaikutuksien laaja-alaisuus myös aineettomien arvojen osalta.

Arkeologisen kulttuuriperinnön osalta lähtöaineistona tullaan käyttämään alueelle tehtävää arkeologista inventointia sekä muinaisjäännösrekisteriä. Tältä osin Keski-Suomen museolla ei ole huomautettavaa. Arkeologinen inventointi raporteineen tulee hyväksyttäväksi alueellisella vastuumuseolla. Tätä varten inventointiraportti tulee toimittaa alueellisille vastuumuseoille mahdollisimman pian sen valmistuttua.

Vaikutuksia arkeologiseen kulttuuriperintöön tulee arvioida ohjelman mukaisesti suoraan hankealueella kohteiden osalta, mutta myös hankealueen lähiympäristössä (2–5 km) arkeologisen kulttuuriperinnön kokonaisuuden näkökulmasta.

Muilta osin museolla ei ole huomautettavaa.

Liikenne- ja viestintävirasto (Traficom) huomauttaa, että Kirvesvuoren tuulivoimahankkeen arviointiohjelman sivulla 17 oleva taulukko 3-2 on syytä vaihtaa Traficomien vuonna 2020 päivitetyn ohjeen mukaiseksi. Sivun 30 alkuun on jäänyt tekstiin Liikenne- ja viestintäviraston edellinen nimi Liikenteen turvallisuusvirasto. Koko asiakirjan osalta pyydetään tarkistamaan vastaava vaihdos.

Samana kappaleen viimeinen virke on syytä poistaa, koska luvan hakemisesta vapauttava ilmailumääräys AGA M3-14 on kumottu 2022.

Lähtökohtaisesti viestintäyhteydet on otettu hyvin huomioon.

Tuulivoimarakentamista suunniteltaessa tulisi ottaa huomioon myös tuulivoimaloiden vaikutukset radiojärjestelmiin. Tuulivoimaloiden on monissa tapauksissa todettu vaikuttaneen TV-vastaanoton laatuun maanpäällisissä TV-lähetysverkoissa. Tuulivoimaloilla on vaikutuksia myös matkaviestinverkkojen kentänvoimakkuuteen ja signaaliin laatuun. Tutkajärjestelmä vaatii toimiakseen riittävää etäisyyttä tuulivoimaloihin. Radiolinkin toiminta taas edellyttää täysin esteetöntä aluetta lähettimen ja vastaanottimen välillä.

Sähköisen viestinnän palvelut ovat riippuvaisia radiojärjestelmistä. Siksi on tärkeää varmistaa, että TV- ja matkaviestinpalvelut sekä tutkat ja radiolinkit toimivat myös jatkossa riittävän häiriöttömästi. Pienilläkin muutoksilla tuulivoimaloiden sijoittelussa voi olla ratkaiseva merkitys alueen radiojärjestelmien toimintaan. Jo olemassa olevia TV- ja radiolähetysasemia ja raskaita, 200 - 300 metrin korkuisia mastoja ei voida siirtää. Siksi eri osapuolten tulisi tehdä yhteistyötä jo tuulivoimaloiden suunnitteluvaiheessa ja pyrkiä valitsemaan tuulivoimaloiden sijainti niin, ettei häiriöitä radiojärjestelmille aiheudu tai että ne ovat poistettavissa.

On suositeltavaa, että tuulivoimahankkeesta vastaavat ovat yhteydessä kaikkiin tiedossa oleviin radiojärjestelmien omistajiin lähialueilla. Riittävänä koordinoitietäisyytenä on pidetty noin 30 kilometriä. Radiopaikannusjärjestelmien ja radiolinkkien käyttäjiä sekä teleoperaattoreita tulisi aina informoida tuulivoimahankkeesta.

Luonnonvarakeskuksen lausunnon tiivistelmässä todetaan, että hankealueella on kanalintujen (metso ja teeri) soittimia. Kanalintujen soidinselvitysten tulokset ovat tärkeitä ja ne tulee ottaa huomioon voimaloiden sijoittelussa. Kanalintujen esiintymisen selvittämiseksi suunnittelualueella olisi hyvä tehdä soidinpaikkaselvitykset useampana peräkkäisenä vuotena. Hankealueella esiintyy suurpetoja ja se kuuluu Perhon susireviirin eteläosaan. Alueella ja sen ympäristössä esiintyy myös metsäpeuroja, niiden laitumia ja vaellusreittejä. Yksittäisten lumijälkilaskentojen sijaan hankealueella tulisi tehdä kohdennettuja laskentoja huomioiden vuodenaikaus. Sekä suden että metsäpeuran osalta, lajien käyttäytyminen ja elinympäristön käyttö vaihtelevat vuodenajan mukaan. Kirvesvuoren hankealue tulee arvioida erityisesti osana muiden Keski- ja Etelä-Pohjanmaan tuulivoimahankkeita ja niiden yhteisvaikutusten kautta. Luke näkee, että nykyinen tuulivoimarakentaminen ja sen jatkosuunnitelmat saattavat muodostaa vakavan uhan metsäpeurakannan elinvoimaisuudelle yhdessä

muiden muutostekijöiden kanssa. Tulevan vaikutustenarvioinnin perustana täytyy käyttää joko nykyisiä metsäpeuran habitaatin käyttöön liittyviä aineistoja (Luonnonvarakeskus) tai kerätä sellaista uutta aineistoa, joka on riittävän laaja luotettavan arvion pohjaksi. Mahdollisten maastokartoitusten tulee olla perusteellisia.

Metsähallituksen lausunnossa todetaan, että hankealueelle ei sijoitu Natura 2000 -verkostoon tai suojeluohjelmiin kuuluvia alueita. Lähimmät Natura 2000 -alueet ovat:

- Peuralamminneva SAC/SPA (FI0900031) noin 3,6 km lounaaseen
- Pohjoisneva SAC (FI0800012) noin 9,7 km lounaaseen
- Hötölamminneva SAC (FI1001011) noin 8,8 km länteen
- Salamajärvi SAC (FI1001013) noin 6,2 km koilliseen
- Heikinjärvenneva SPA (FI1001014) noin 11,4 km hankealueesta itään
- Saarisuo – Valleussuo - Löytösuo – Hirvilampi SAC/SPA (FI0900043) noin 12,3 km lounaaseen
- Kilpisuo SAC/SPA (FI0900140) noin 14,3 km kaakkoon.

Näistä alustavan arvion perusteella tehdään luonnonsuojelulain (1096/1996) 65 §:n mukainen Natura-arviointi Peuralamminnevan (FI0900031, SAC/SPA) Natura 2000 -alueelle.

Metsähallitus kiinnittää huomiota, että Kirvesvuoren hankealueen läheisyyteen sijoittuu useita eri vaiheissa olevia tuulivoimahankkeita. Alle kymmenen kilometrin etäisyydellä on yhteensä 7 eriasteisesti vireillä/toiminnassa olevaa hanketta. Hankealue sijoittuu harvaan asutulle seudulle, joka siltä osin soveltuu tuulivoimatuo-tannolle, mutta jossa on myös merkittäviä luontoarvoja ja lukuisia lähekkäisiä luonnonsuojelualueita. Yhteisvaikutusten arviointia helpottaisi karttaesitys, jossa tuulivoimahankkeiden lisäksi näkyisivät myös seudun luonnonsuojelualueet.

Voimassa olevassa Keski-Suomen maakuntakaavassa osoitettu soidensuojelullisesti arvokas Kaakkolamminnevan luonnonsuojelualue sijoittuu pieneltä osin hankealueelle, alueen lounaisosaan. Alueella on linnustollisia arvoja, jotka tulee selvittää ja huomioida hankkeen edetessä.

Kanalinnuista alueelta havaittiin kolme metson ja neljä teeren soidinpaikkaa. YVA-ohjelmasta ei kuitenkaan käy ilmi ovatko soidinpaikat merkittäviä ja miten ne sijoittuvat suhteessa rakennettaviin voimaloihin. Lisäksi Metsähallitus korostaa, että hankkeen mahdolliset vaikutukset hankkeen vaikutusalueella esiintyvään uhanalaiseen lajiin tulee selvittää.

Hankealue sijoittuu Suomenselän metsäpeurakannan esiintymisalueelle. Metsäpeura on kohtalaisen lähellä sijaitsevien Natura-alueiden (Salamajärvi, Hötölamminneva ja Pohjoisneva) suojeluperustelaji. Metsähallitus pitää tämän vuoksi arviota hankkeen vaikutuksista metsäpeuran esiintymiseen ja liikkumiseen alueella tärkeänä.

Museovirasto toteaa, että alueelliset vastuumuseot toimivat maakuntiansa kulttuuriympäristöasioiden viranomaistahoina. Keski-Suomen alueellinen vastuumuseo lausuu hankkeesta Kyyjärven osalta ja Keski-Pohjanmaan alueellinen vastuumuseo Perhon ja Etelä-Pohjanmaan alueellinen vastuumuseo Alajärven osalta. Museot koordinoivat keskenään lausunnon antoa.

Perhon kunnanhallitus lausuntonaan toteaa, ettei sillä ole huomauttamista koskien Kirvesvuoren YVA-ohjelmaa. Sähkönsiirtolinjassa vaihtoehto VEB:ssä tulee huomioida riittävä suojaetäisyys vapaa-ajan asuntoihin.

Pohjoisen Keski-Suomen ympäristötoimi (Kyyjärven ympäristönsuojeluviranomainen sekä Kyyjärven terveydensuojeluviranomainen) toteaa lausunnossaan, että vaikutusten arvioinnissa tulee huomioida tarkemmin lähialueen muut tuulivoimahankkeet ja niiden yhteisvaikutus. Yhteisvaikutusten arvioinnissa tulisi huomioida maisemavaikutus, meluvaikutus, välke sekä vaikutukset eliöihin, erityisesti lintuihin.

Viereisen Kämpäkankaan tuulivoimahankkeen kanssa on vähintään tehtävä yhteinen melu- ja välkemallinnus, jossa otetaan huomioon kummankin tuulivoimahankkeen tuulivoimaloiden vaikutus. Kämpäkankaan ja Kirvesvuoren tuulivoimahankkeiden hankealueiden etäisyys toisistaan on vain reilu 2 km. Hankealueiden välissä 13-tien varrella on Noposenahon ja Hokkasenahon asutuskeskittymät.

Suunnitteluvaiheen melumallinnukset on tehtävä sen korkuiselle tuulivoimalalle kuin hankkeessa suunnitellaan (melun lähtöpiste), eli napakorkeus 200 m ja roottorin halkaisija 200 m. Sekä mahdollisimman realistisilla tämän hetken voimalamalleihin perustuvilla tai ennustettavilla lähtömelutasoilla ja siihen lisättävällä varmuusarvolisäyksellä, kuten suunnitelmassa oli kuvattu. Kun hankkeen voimalatyyppi varmistuu, tulee

melumallinnukset tehdä uudelleen ao. tuotantoon tuleville voimalatyypeille. Hankkeessa on myös varauduttava voimaloiden sijoittelun tai määrän muutoksiin mallinnusten uusimisen jälkeen.

Asumisterveysasetuksen 545/2015 12§ 3 mon. tarkoittama 25 dB toimenpideraja on huomioitava yhtenä lähi-asutuksen sisämelutason ohjearvona. Asumisterveysasetuksen 545/2015 12 § 3 mom. mukaan yöaikainen (klo 22—7) musiikkimelu tai muu vastaava mahdollisesti unihäiriötä aiheuttava melu, joka erottuu selvästi taustamelusta, ei saa ylittää 25 dB yhden tunnin keskiäänitasona LAeq,1 h (klo 22—7) mitattuna niissä tiloissa, jotka on tarkoitettu nukkumiseen. Valviran asumisterveysasetuksen soveltamisohjeen 8/2016 osan II mukaan nukkumiseen tarkoitettujen tilojen osalta on otettava huomioon keskiäänitasovaatimusten (LAeq,07-22 h = 35 dB ja LAeq,22-07 h = 30 dB) lisäksi myös 2 ja 3 momentissa säädetyt erilliset toimenpiderajat pienitaajuiselle melulle ja yöaikaiselle mahdollisesti unihäiriötä aiheuttavalle selvästi taustamelusta erottuvalle melulle (LAeq,1 h = 25 dB). Esimerkiksi yöaikainen tuulivoimaloiden ulkoa sisään kuuluva melu voi olla 2 momentissa tarkoitettua musiikkimelua vastaavaa melua, joka voi aiheuttaa unihäiriötä; etenkin jos amplitudimodulaatio (sykintä) on kuulohavainnoin selvästi erotettavissa ja taustamelu erittäin hiljaista.

Ohjelmaselostuksen mukaan välkemallinnuksessa ei huomioida paikallisen puuston vaikutusta turbiinien näkyvyyteen ja välkevaikutukseen. Tämä on hyvä asia, sillä näin huomioidaan myös puuston muuttuminen, eli mahdolliset metsän hakkuut tuulivoimaloiden elinkaaren aikana.

Seinäjoen museot toteaa, että seuraavat Etelä-Pohjanmaan kokonaismaakuntakaavassa 2005 osoitetut maakunnallisesti arvokkaat rakennetun ympäristön ja maiseman alueet sijaitsevat hankealueesta 30 kilometrin säteellä:

- . Vimpeli, Sääksjärven maisemakokonaisuus (ma)
- . Soini, Ketsalan kylä (ma)
- . Soini, Pesolan taloryhmä (ma)

Kohteet on merkitty YVA-ohjelman sivulta 79 olevaan karttaan (kuva 12. 1.). Seinäjoen museot huomauttaa, että YVA-ohjelmassa on jätetty huomiotta Etelä-Pohjanmaan liiton laatima maakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden päivitys- ja täydennysinventointi (2013-14), jossa on ehdotettu maakunnallisesti arvokkaiden Vimpelin Sääksjärven maisemakokonaisuuden (uudella nimellä Sääksjärven maisema-alue) ja Soinin Keisalan kylän (uudella nimellä Keisalan vaaramaisemat) laajentamista. Etelä-Pohjanmaan liiton teettämässä maakunnallisessa rakennusinventoinnissa (Kirsi Niukka 2016-17) Kirvesvuoren hankkeesta 30 kilometrin säteelle sijoittuvaa Vimpelin Hallapuron kulttuuriympäristöä on ehdotettu maakunnallisesti arvokkaaksi kylämaisemaksi. Etelä-Pohjanmaan kokonaismaakuntakaavan uudistaminen on kesken, mutta Kirvesvuoren hankkeen YVA-menettelyssä on hyvä viitata teetettyihin selvityksiin.

Arkeologisen kulttuuriperinnön osalta museo huomauttaa, että Alajärven sähköaseman ympäristössä ja lähi-alueilla on käynnissä muidenkin hankkeiden arkeologisia inventointeja. Tieto inventoiduista muinaisjäänöksistä ja muista arkeologisista kohteista päivitetään muinaisjäänösrekisteriin ja Museoviraston paikkatietoaineistoihin sitä mukaa, kun inventointiraportteja toimitetaan alueellisille vastuumuseoille. YVA-ohjelman sivulta 33 olevaan taulukkoon 5-2 on korjattava, että muinaismuistolain 11 §:n mukaisesta kajoamisluvasta vastaava lupaviranomainen on nykyään Museovirasto, ei ELY-keskus.

Hankkeen läheisyyteen sijoittuvien tuulivoimahankkeiden joukosta puuttuu Alajärven Suolasalmenharjun tuulivoimahanke (YV-ohjelma, luku 26). Se on lisättävä hankkeen yhteisvaikutuksia käsittelevään lukuun ja tuulivoimahankkeita esittävään karttaan. Lukuisten tuulivoima- ja voimajohtohankkeiden vuoksi Alajärven sähköaseman ympäristöön suunnitellaan useita uusia voimajohtoreittejä, ja sähköasemaan tai sen läheisyyteen kulkee jo nyt yhdeksän ilmajohtokäytävää. Museo pitää hyvänä ratkaisuna, että Kirvesvuoren hankkeen sähkönsiirtoa suunnitellaan olemassa olevien johtokäytävien yhteyteen.

Suomen Erillisverkot Oy:llä ei ole hankkeesta lausuttavaa.

Väylävirasto toteaa lausunnossaan, että liikennevaikutusten arviointi on esitetty YVA-ohjelmassa riittävällä tasolla. Tuulivoimaloiden sijaintia suhteessa liikenneväyliin ohjeistetaan Väyläviraston Tuulivoimalaohjeessa (Liikenneviraston julkaisu 8/2012), joka tulee huomioida voimaloiden sijoittamisessa. Tuulivoimalan vähimmäisetäisyys on voimalan kokonaiskorkeus (torni+lapa) + suoja-alue maantien keskeltä lukien.

Tuulivoimalahankkeen suunnittelun aikana on riittävän ajoissa kiinnitettävä huomiota tuulivoimalan osien varastointiin ja kuljetusreittien selvittämiseen. Tuulivoimalakuljetukset vaativat aina erikoiskuljetusluvan.

Erikoiskuljetusluvissa lupaviranomaisena toimii Pirkanmaan ELY-keskus. Voimaloiden osien kuljetuksia varten maanteiden, siltojen ja rumpujen kantokyky on varmistettava hyvissä ajoin ennen kuljetuksia. Jos rakenteiden vahvistamiselle tai mahdollisten tasoliittymien ym. parantamistoimille, kuten tasoristeyskansien vahvistamiselle ja leventämiselle, todetaan tarvetta, toimenpiteet suunnitellaan ja toteutetaan hankkeesta vastaavan kustannuksella. Tämä koskee myös mahdollista valaisinpylväiden ja liikennemerkkien väliaikaista siirtoa sekä liittymien avartamista. Asian osalta tulee olla yhteydessä Keski-Suomen ELY-keskuksen maanteiden kunnossapidon aluevastaavaan. Liittymäluvut maanteille myöntää Pirkanmaan ELY-keskus.

Suunnittelussa tulee huomioida, etteivät voimajohdon pylväät estä tai haittaa maanteiden käyttöä. Väylävirasto muistuttaa, että kaapeleiden ja johtojen sijoittamisessa teialueelle noudatetaan, mitä liikennejärjestelmästä ja maanteista annetun lain (503/2005) 42 §:ssä ja 42 a §:ssä säädetään. Rakennettaessa voimajohtoa maanteiden yhteyteen tulee noudattaa Väyläviraston "Sähkö- ja telejohdot ja maantiet" -ohjeen (Liikenneviraston ohjeita 3/2018) lisäksi Liikenneviraston 12.10.2018 antamaa määräystä johtojen ja rakenteiden sijoittamisesta maantien teialueelle (LIVI/44/06.04.01/2018). Ohjetta tulee noudattaa siinäkin tapauksessa, että uusi johto rakennetaan olemassa olevan johdon rinnalle.

Ensisijaisesti tuulivoimalakuljetukset tulisi suunnitella muuta reittiä kuin rautatien tasoristeysten kautta. Jos tasoristeysten käyttö lisääntyy tuulivoimaloiden rakentamisaikaisen liikenteen johdosta merkittävästi tai sen käyttötarkoitus muuttuu, on tienpitäjän haettava lisääntyvään tai muuttuvaan käyttöön oikeuttava Väyläviraston lupa. Väylävirasto voi liittää lupapäätökseen tasoristeysten rakentamista, uudenlaista käyttöä, kunnossapitoa ja poistamista sekä tasoristeyskseen liittyvää tietä koskevia ehtoja, joiden toteutus kokonaisuudessaan tai osittain voi jäädä luvanhakijan vastuulle. Tasoristeysluvan tarpeesta voi olla yhteydessä Väylävirastoon. Lisätietoja tasoristeysten ylittämisen suunnitteluun ja toteutukseen liittyen on ohjeessa: "Erikoiskuljetukset rautatien tasoristeyksissä" (Väyläviraston julkaisu 8/2021 sekä tiivistelmä).

Maanteiden osalta lausuu tarkemmin Keski-Suomen ELY-keskuksen L-vastuualue.

Mielipiteet

Mielipiteessä 1 vastustetaan ehdottomasti Kyyjärven kunnan ja Energiequellen tuulivoimahanketta valjastaa Kirvesjärven suoraan läheisyyteen kaavailtua tuulivoimalakombinaattia. Kirvesvuoren ja järven ainutkertainen erämaaluonto aiotaan tällä hankkeella tuhota lopullisesti päättäjien lyhytnäköisyyden ja tietämättömyyden takia. Alueella on maakotkan asuinalue ja monien uhanalaisten lintulajien pesimäalueet. Alueella asustaa myös pysyvä metsäkaurispopulaatio. Järvalueella myös kalasääksi ja monet vesilintulajit. Kaavoitusta valmistellessa, eivät viranomais- ja kunnalliset päättäjät ole mitenkään ottaneet vakavasti alueen luonnon raikausta. Nyt kaavailtu hanke tulee muutaman sadan metrin päähän Kirvesjärven rannasta. On käsittämätöntä, että Kyyjärven päättäjät ajavat kuntaansa muutoinkin massiivista tuulivoimalakompleksia. Kirvesjärven ranta-asukkaiden kannalta hanke on myös kohtuuton, lähimpien härveleiden sijoituessa vain muutamien satojen metrien päähän lähialueen asutuksista.

Mielipiteessä 2 (46 allekirjoittajaa) todetaan alueen moninaiset luontoarvot niin kasvillisuuden kuin eläimistönkin osalta ja alueen merkitys ihmisten virkistyskäytön kannalta. Tuulivoimahankkeen katsotaan tuhoavan alueen metsää, aiheuttavan meluhaittaa ja riskin mm. öljyjen ja voiteluaineiden leviämisestä maastoon mahdollisissa onnettomuustilanteissa sekä hävittävän mm. alueen kasvillisuutta ja vaikuttavan uhanalaisen lajiston esiintymiseen alueella.

Mielipiteessä kyseenalaistetaan tuulivoimaloiden ekologisuus ja tuulivoimaloiden tuottaman energian vihreys ja todetaan tuulivoimarakentamisen haitat sekä maailmanlaajuisesti että paikallisesti. Kirvesvuoren tuulivoimahankkeen osalta on nostettu erityisesti esille maisemahaitta, melun, välkkeen, maatarinan, kemikaalien, maaperän eroosion aiheuttamat haitat sekä kiinteistöjen arvonlasku. Lisäksi on nostettu esille moninaiset luontonselvitykset, joita on laadittu alueen luontoarvoihin liittyen. Alueen todetaan olevan erämainen, ja alueella esiintyy uhanlaista kasvi- ja eläinlajistoa. Hanke sijoittuu osin ns. hiljaiselle alueelle Keski-Suomessa.

Mielipiteessä on todettu, että lähelle (noin 24 km säteellä) sijoittuu useita tuulivoimahankkeita, joista 99 kpl sijoittuu Kyyjärven kuntaan. Lisäksi mielipiteessä ollaan huolestuneita runsaiden sähköverkkoliityntöjen määrästä, mitkä pirstaloivat metsäalueita. Lisäksi todetaan, että hankealueen lähelle sijoittuu asutusta, mistä aiemmin on todettu annetun virheellistä tietoa.

Hanketta vastustetaan ja todetaan, että kuntalaisten mahdollisuudet vaikuttaa riittävän ajoissa ovat vähäiset.

Mielipiteessä 3 vastustetaan hanketta. Mielipiteessä todetaan, että hankealue ei ole voimassa olevassa kaavassa esitetty tuulivoima-alueeksi. Lisäksi todetaan, että maanomistajien mahdollisuus vaikuttaa hankkeeseen jo hankkeen alkuvaiheissa on vähäiset. Mielipiteessä tuodaan esille hankkeen aiheuttama meluhaitta ja edellytetään yhteisvaikutusten arviointia muiden tiedossa olevien tuulivoimahankkeiden kanssa. Lisäksi huolena nostetaan esille voimaloiden purkuun liittyvät vastuut. Edelleen todetaan, että hanke ja sähkönsiirto tuhoaa alueen herkkää luontoa ja pirstaloi metsäalueet. Mielipiteen esittäjä toteaa, että Kirvesvuoren tuulipuiston rakentamista estäviä tekijöitä ovat maisemahaitat, melu- ja valohaitat, alueen luonto- ja maisema-arvot sekä alueen luonnonrauhaisuus, erämaisuus ja hiljaisuus. Lisäksi nostetaan esille alueen läheisyyteen sijoittuvat muut hankkeet, joiden yhteenlaskettu voimalamäärä on mielipiteessä todettu olevan 99 kappaletta Kyyjärven kunnan alueella. Kirvesvuoren tuulivoima-alueen kaavoitusta vaaditaan keskeytettäväksi siihen saakka, kunnes uusi maakuntakaava on voimassa.

Mielipiteen liitteenä on seuraavat asiakirjat:

1. Keski-Suomen liitto. Maakuntakaava lainvoimaiseksi 28.1.2020.
- 2a. Keski-Suomen liitto. Keski-Suomen tuulivoimapuistot.
- 2b. Keski-Suomen liitto. Keski-Suomen tuulivoimaselvitys – lisäalueet.
3. Keski-Suomen liitto. Hiljaiset alueet Keski-Suomessa.
4. Keski-Suomen liitto. Keski-Suomen valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet 2016.
- 5a. ELY-keskus, Keski-Suomi. Suojeluvarausalueet.
- 5b. Keski-Suomen liitto. Maakuntakaavakartta.
- 5c. STT/Keski-Suomen ELY-keskus. Suojelualueita.
6. Keski-Suomen lintutieteellinen yhdistys ry. Kaakkolamminneva/linnustonselvitysraportti.
7. Keski-Suomen liitto. Kaakkolamminnevan suokasvillisuus selvitys
8. Keski-Suomen liitto. Lintalamminnevan suokasvillisuus selvitys.
9. Keski-Suomen liitto. Lintalamminnevan linnustonselvitys.
10. Salamajärven Natura 2000-alueen suojeluperusteet.
11. Salamajärven alueen kuvaus.
12. Keski-Suomen liitto. Keski-Suomen maakuntakaavan tarkistus, alueluettelo.
13. Peuralamminnevan Natura 2000 -alueen suojeluperusteet.
14. YLE, Keski-Suomi. Arvokkaat maisemat/tekijät Proagria, Keski-Suomi ja Keski-Suomen liitto.
15. Iltalehti. Sähköteollisuuden likainen salaisuus SF6-eriste kytkinlaitoksissa.
16. Pelastetaan Suomen luonto ry. Mikromuovit.
17. Uusi-Suomi/blogit. Kantaverkon lisäinvestointitarve tuulivoiman takia.
18. Tuulivoiman haitalliset vaikutukset.
19. Lääkärilehti 36/2012. Melulla monia vaikutuksia terveyteen.
20. YLE/Jenni Frilander. Luonnon ennallistaminen.
21. YLE uutiset. Ilmastonmuutos, iso osa luonnosta pitää palauttaa kohti luonnontilaa kaikissa jäsenmaissa.
22. Fingrid Oy.

Mielipiteessä 4 todetaan, että pohjoisen ja luoteisen Kyyjärven (ja lounaisen Perhon) alueella on rakenteilla Hyötykankaan ja Alajoen tuulivoimalat, yhteensä 14 kappaletta tuulivoimaloita. Kirvesvuoren tuulivoimahanke tämän suunnitelman mukaan poikkeaa oleellisesti voimassa olevan maakuntakaavan merkinöistä ja tuulivoimaloiden määrästä sekä tuulivoimaloiden sijoituskohteista. Kirvesvuoren tuulivoimahankkeessa on noin 20 kappaletta tuulivoimaloita. Lisäksi Kirvesvuoren ja Alajoen väliin ollaan suunnittelemassa Kämpäkankaan tuulivoimalahanketta, jonka voimaloiden määrät (9-12 kpl) ylittävät kaavamääräykset (s. 132/144) vastoin maakuntakaavaa. Kämpäkankaan tuulivoimalaa ei ole merkitty voimassa olevaan maakuntakaavaan, joten Kämpäkankaankin hankkeen vaikutus, ja voimaloiden sijainti tulee huomioida Kirvesvuoren hankkeen yhteisvaikutuksena. Kyseiset tuulivoimala-alueet on esitetty sivulla 136/144 ja aiheesta on lisää sivulla 137/144. Näin runsas tuulivoimalamäärä pienellä alueella vaikuttaa oleellisesti mm:

- ihmisten, eläinten ja kasvuston elämään
- aiheuttaa häiriötä toisten rinnakkaisten tuulivoimaloiden toiminnalle
- on erittäin haitallinen maisemalle
- viestintäyhteydet häiriintyvät

Mielipiteessä todetaan edelleen, että erittäin arvokas Natura- ja luonnonsuojelualue sijaitsee 2,5 km:n päässä tässä arviointiohjelmassa esitetystä tuulivoimala-alueesta, asiakirjassa (27/144). Arviointiohjelmassa ei mainita mitään eikä oteta kantaa alueen luonnonsuojelualueisiin. Peuralamminneva luokitellaan myös eurooppalaisten lintudirektiivien mukaisesti Natura-alueeksi. Alueella esiintyy hyvin paljon mm. suuria lintuja. Samalla näkymällä saattaa nähdä 200 kurkea, keväällä muuttohanhia, joutsenia ja maakotkia (näistä ja muista eläimistöistä mm. petoeläimiä) ja kasveista on maininnat Natura-selvityksissä. Bird Lifen lintujen muuttoreitti kulkee suoraan Kirvesvuoren alueen yli kohti Peuralinnaan ja eteenpäin. Arviointiohjelman mukaan lintujen muuttoa on seurattu väärään aikaan ja väärässä paikassa, ja liian lyhyen ajan, tosin tuntuu siltä, ettei koko seuranta ole tehty kunnolla ja/tai seuranta on tehty huolimattomasti (107/144). Alueella lentää mm maakotkia, kurkia, joutsenia, metsäkanalintuja, haukkoja ja pöllöjä.

Mielipiteen esittäjä toteaa, että noin kaksi kolme vuotta sitten Peuralammin vedenpintaa nostettiin Elykeskuksen toimesta ja Peuralammesta tehtiin lintujärvi, samalla ennallistettiin Peuralamminnevalla saarekkeita ja Peuralammin ja Peuralinnan kylätien välinen alue.

Edelleen mielipiteessä todetaan, että Natura- ja luonnonsuojelualueiden vaikutusta on vähätelty Kirvesvuoren tuulivoimalahankkeessa. Vaikutusten tunnistaminen 120/144, 21.3.1. Em. kohdassa ei ole tunnistettu vaikutuksia eläimistöön (eläimet, ihmiset) ja kasvustoon, varsinkaan linnustoon ja niiden lentoratoihin.

YIT-Rakennus haki aikanaan lupia Hyötykankaan (nyt rakenteilla) tuulivoimaloille. YIT:ltä kerrottiin, miksi Hyötykankaan sijainti muodostui nykyiseksi tuulivoimaloiden sijainniksi. YIT-Rakennus ilmoitti, että Natura-luonnonsuojelualueineen haastoivat siirtämään tuulivoimalat lähemmäksi Alajärven rajaa. Miksi nyt Natura- ja luonnonsuojelualueiden viereen suunnitellaan vielä suurempia laitoksia? Sivulla 122/144 on lueteltu erittäin suuri määrä asuin- ja loma-asutusmääriä, joille hankkeen vaikutus on hyvin suuri negatiivisessa mielessä, sillä voimaloiden etäisyydet rakennuksista ovat liian lyhyet.

Turvetuotantoalueet ovat lähempänä kuin arviointiohjelmassa on mainittu. Esim. Peuralinnan nevan turvetuotantoalue on noin 4-5 km päässä kyseisestä Kirvesvuoren tuulivoima-alueesta.

Sähkönsiirtovaihtoehto, VEA Väärämäen kautta Alajärvelle kulkee arvioinnissa lähes Natura- ja luonnonsuojelualueen rajaa pitkin (Peuralinnantien vieressä) jatkuen yli Peuralinnan nevan turvetuotantoalueen ja Väärämäen kautta aivan loma- ja vakituisten asuntojen tuntumassa. Suurin haitta ja vaara sähkönsiirtolinjasta on eläimistöille, varsinkin linnuille (alueella isoja lintuja), jotka lentävät esim. 1) Peuralamminnevalle 2) Peuralampeen 3) Heinuajärveen. Linnuille on suuri vaara lentää lankoihin, elleivät ole jo aikaisemmin joutuneet tuulivoimaloiden lapoihin tai tuulivoimaloiden lapojen pyörimisestä aiheutuneisiin pyörteisiin. Suunniteltu sähkölinja kulkee toisella puolella Peuralinnantietä, kuin ennallistettu suo ja Peuralampi ovat toisella puolella tietä 0-200 metrin etäisyydellä. Vaihtoehto VEA halkoo nykyisen turvetuotantoalueen (Peuralinnan nevan), joka on kautta aikojen ollut teerien soidinpaikka Pekonsaaren ympäristössä. Huolimatta turvetuotannosta kymmenittäin (joskus lähes sata) teeriä pitävät soidinmenonsa keväisin ja syksyisin kyseisellä suolla. On vaarana, että linnut lentävät sähkölinjoihin, ja soidinmenot kärsivät. Sähkönsiirtovaihtoehto VEA Peuralinnan ja Väärämäen kautta on huono vaihtoehto mm edellä mainituista syistä. Sivulla 123/144 olevassa kartassa on tahallaan jätetty Väärämäen kylän asutus merkitsemättä, ettei näyttäisi sähkölinjan osalta niin pahalta. Ks liite 1, Keski-Suomen Liiton lausunto 8.12.2021.

Viestintä, tele ja TV-toimivuudet tulee testata eikä luottaa vain jonkun sanaan. Toimivuudesta tulee löytyä luotettava dokumentti.

Suunnitelmassa tulee selvittää voimaloiden luontoon liittyvät vaikutukset ja arvot täydellisesti, varsinkin voimaloiden sijainnilla ja sähkönsiirron vaihtoehdon vaikutus vasta kunnostettuun Peuralammin lintujärveen, lintuihin ja muuhun eläimistöön, ennallistettuun suohon ja Natura- ja luonnonsuojelualueen uhanalaisuuteen. Lisäksi tuulivoimaloiden vaikutus asutusten ja lomapaikkojen läheisyyteen tulee tutkia uudelleen. Arvioinnista saa sellaisen käsityksen, että se on kopioitu jostain toisesta hankkeesta, sillä sekä suunnittelijat, että kaavoittajat eivät ole tarpeeksi perehtyneet maantieteelliseen sijaintiin, Natura- ja luonnonsuojelualueisiin eikä niistä tehtyihin selontekoihin eikä koko hankelaajuuteen ja kaikkien tuulivoimaloiden yhteisvaikutukseen sekä keskinäisiin toimivuuksien vaikutuksiin kuten edellä on kirjoitettu.

Suunnitelmassa tulee selvittää, onko kyseinen tuulivoimala-alue sähkönsiirtoineen edes mahdollista nyt esitellylle alueelle rakentaa ollenkaan.